

**TULITAIDE INNOSTAVANA JA OHJAUKSELLISENA
TOIMINTAMUOTONA**

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Visamäen kampus, ohjaustoiminnan koulutusohjelma

syksy, 2016

Iida Mäntysaari

Ohjaustoiminnan koulutusohjelma
Visamäki

Tekijä	lida Mäntysaari	Vuosi 2016
Työn nimi	Tulitaide innostavana ja ohjauksellisena toimintamuotona	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoitteena oli esitellä tulitaide erilaisille ryhmille soveltuvana luovana ja innostavana toimintana. Tulitaide on alana monipuolinen ja tulitaiteen toteuttamiseen liittyviä toimintamalleja ja käytäntöjä on useita. Opinnäytetyössä käsitellään tulitaidetta lakien ja säädösten kanalta, yleisiä turvallisuutta koskevia ohjeita ja käytänteitä unohtamatta.

Opinnäytetyön alkuperäinen idea oli koota Hämeenlinnassa toimiva tulitaiteen harrastajaryhmä. Asiasta kiinnostuneet ihmiset toivoivat kuitenkin säännöllisen harrastamisen sijaan yksittäisiä tulitaidetyöpajoja, minkä vuoksi opinnäytetyön idea muuttui työpajatapahtumien järjestämiseksi. Ensimmäisessä työpajassa opinnäytetyön tekijä toimi itse ohjaajana, kahden jälkimmäisen tulitaidetyöpajan ohjaajina toimivat tapahtumiin erikseen tilatut tulitaiteilijat.

Työpajojen tapahtumia reflektointiin opinnäytetyössä tapahtumien järjestäjän, ohjaajan sekä osallistujan näkökulmista. Kyseessä oli toiminnallinen opinnäytetyö, jossa sovellettiin teoriatietoa tapahtuman järjestämisestä, nuorisotoiminnasta, sosiaalisesta sirkuksesta sekä tulitaiteesta. Tutkimusmenetelmänä toimi havainnointi sekä tulitaiteilijoiden ja järjestettyihin toimintoihin osallistuneiden henkilöiden kanssa käyty keskustelut ja haastattelut. Toimintaa dokumentoitiin valo- ja videokuvaan.

Opinnäytetyön työpajojen ohjaavina ryhminä toimivat Hämeen alueella toimiva tulitaideryhmä TulenTaittajat, sekä Pääkaupunkiseudulla vaikuttava tulitaideryhmä Free Fenix ry. Työpajoihin osallistuneet ihmiset saivat mahdollisuuden osallistua myös jatkossa ohjanneiden tulitaideryhmien harjoituksiin. TulenTaittajat-ryhmän kanssa opinnäytetyön tekijä on suunnitellut yhteistyön jatkuvan myös jatkossa. Alustavasti on suunniteltu nuorille suunnattu teemallinen kampanja, joka toteutetaan tulitaiteen menetelmin.

Avainsanat Tulitaide, nyky sirkus, sosiaalinen sirkus, ohjaustoiminta

Sivut 35 sivua, joista liitteitä 3 sivua

HÄMEENLINNA

Degree Programme in Crafts and Recreation

Author

lida Mäntysaari

Year 2016

Subject

Fire performance art as an inspiring and recreational activity

---

ABSTRACT

The objective of this thesis was to present fire performance art as a creative and inspirational activity suitable to different groups. Fire performance is a versatile field and there are multiple ways to approach and practice it. The thesis will approach fire performance through laws and regulations, not forgetting safety rules and practices.

The original idea for this thesis was to have an active fire performance group in Hämeenlinna. But rather than having a regular hobby, people who showed interest in it, wished to have separate fire performance workshops, which transformed the idea of this thesis to organizing workshop events. The first event was directed by the author of the thesis herself, the two other events by commissioned fire performers. The events of the workshops were reflected from the perspective of the organizer, director and a participant.

This thesis is a practice-based study, where theoretical knowledge on event organizing, youth activity, social circus and fire performance was applied. The research methods were observation as well as interviews with the fire performers and the people participating in the events. The activities were documented using photographs and videos.

The workshops were guided by TulenTaittajat, a fire performance group from Hämeenlinna, and a group called Free Fenix ry from Helsinki metropolitan area. The participants in the workshops were also given a chance to join the groups in the future. The author is also planning future collaboration with TulenTaittajat. There are preliminary plans for a thematic campaign aimed at youth, which will be realized through fire performance methods.

Keywords Fire performance, contemporary circus, social circus, crafts and recreation

Pages 35 pages including appendices 3 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	TULITAITEEN MONET MUODOT	2
2.1	Tulitaiteen historia	2
2.2	Tulitaide sosiaalisessa työssä	3
2.3	Omat lähtökohdat tulitaiteeseen.....	4
3	TULITAIDETOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN.....	6
3.1	Tulitaidetoiminnan tavoitteiden kartoittaminen ja rajaaminen.....	6
3.2	Toimintaa rajaavat lait, säädökset ja hyvät käytänteet.....	8
3.3	Toimintatilojen valinta	12
3.4	Tapahtumien mainonta ja kohdeyleisön tavoittaminen.....	14
3.5	Riskien hallinta SWOT-analyysin avulla.....	18
4	TULITAIDETYÖPAJOJEN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS	19
4.1	Ensimmäinen työpaja: Tulitaiteen perusliikkeiden kuivaharjoittelua	20
4.2	Toinen työpaja: Lyhyen tulitaideperformanssin harjoittelua	21
4.3	Kolmas työpaja: Perusopetusta tulitaiteesta ja tuliturvallisuudesta	23
5	TULITAITEEN HYÖDYNTÄMINEN JATKOSSA	26
6	POHDINTA.....	28
	LÄHTEET	30

Liitteet

Liite 1	Janakkalan Sanomat
Liite 2	Aamuposti
Liite 3	Ilmoittautumiskaavake tulitaidetyöpajaan

1 JOHDANTO

Tulitaide terminä käsittää mm. tuliperformanssit, tuliveistokset, tuliakrobatian, tulennielennän sekä tulenpuhalluksen (Huhmarniemi 2005). Tuli-taiteen historiallisten juurten katsotaan alun perin lähtevän Uuden-See-lannin maorisotureiden fysiikkaa kehittävästä taisteluharjoituksesta (He-mana 2003). Aasiassa tulitaidetta nähdään paljon muun muassa Thaimaan hiekkarannoilla järjestettävissä kulttuurillisissa juhlissa (Thaimaa matka-opas 2004). Uudesta Seelannista tulitaide levisi Iso-Britanniaan ja muualle Eurooppaan jongleerausyhteisöjen mukana (PK 2005). Tulitaidejameja eli avoimia improvisaatiotyöihin järjestettäviä tulitaidetapahtumia järjeste-tään nykyään ympäri Suomen. Tulitaidetta käytetään Euroopassa paljon myös sosiaalisen työn työkaluna esimerkiksi päihdekuntoutuja- sekä maa-hanmuuttajanuorten parissa (Tutkivan teatterityön keskus 2011).

Tässä opinnäytetyössä tutustutaan tulitaiteeseen harrastustoiminnan, oh-jauksellisuuden ja tapahtuman järjestämisen näkökulmasta. Toiminnalli-sen opinnäytetyön tarkoituksena on järjestää tulitaideopetusta, mahdol-listaa tulitaiteen harrastustoimintaa Hämeenlinnassa sekä esitellä laji eri-tyisesti nuorisoryhmien ohjaamiseen soveltuvana lajina. Tulitaiteesta ei ole aikaisemmin tehty opinnäytetyötä ohjaustoiminnan näkökulmasta.

Ennen harrastustoiminnan aloittamista pyrin tiedottamisen ja mainosta-misen avulla tavoittamaan mahdollisimman paljon asiasta kiinnostuneita ihmisiä. Ensimmäisen tapahtuman tarkoituksena oli esitellä lajia ja antaa osallistujille mahdollisuus kokeilla tulenpyöritystekniikoita. Tapahtuma oli osallistujille ilmainen ja ohjasin sen itse. Tapahtuman jälkeen kysyin osal-listujilta, millaiseen tulitaidetoimintaan olisi kiinnostusta osallistua jat-kossa. Vaihtoehtoiksi annoin ammattitulitaiteilijan ohjaaman tulitaidetyö-pajan, säännöllisen tulitaidetoiminnan harrastamisen, vapaamuotoista tu-litaiteilua ryhmän kanssa ilman ohjausta, tulitaidevälineiden rakentelupa-joja sekä tulityökortin suorittamisen yhdessä ryhmän kanssa. Ammattituli-taiteilijan ohjaama tulitaidetyöpaja sai kannatusta, joten seuraavat kaksi ohjauskertaa järjestin kahden eri tulitaideryhmää edustavan tulitaiteilijan kanssa. Toinen tulitaiteilija vaikuttaa paikallisesti Hämeen alueella, mikä mahdollistaa yhteistyön hänen kanssaan myös jatkossa, jolloin mahdolli-sesti syntyy eräänlainen jatkuvuus Hämeen seuduilla.

Suunnitteilla on tulevaisuudessa järjestää aatteellinen tulitaiteen keinoin toteutettava nuorille suunnattu tempaus sekä järjestää halukkaille tilai-suus suorittaa tulityökortti ryhmälennuksin. Opinnäytetyön aiheenvalinta poiki myös muutamia yhteydenottoja tulitaiteen tiimoilta ja olen saanut toimeksiantoja tulitaiteen ohjauksista tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Tuli-taidetta on mahdollista käyttää ja soveltaa monessa eri ohjaustoiminnan

työympäristössä. Etenkin nuorisotyössä tulitaide toimii innostavana ja erilaisena toimintamuotona.

2 TULITAITEEN MONET MUODOT

Tulitaiteen historialliset juuret lähtevät Uuden-Seelannin Maori soturien kehon koordinaatiota harjoittavista taistelutekniikoista (Hemana 2003). Uudesta-Seelannista tulitaide levisi myöhemmin Iso-Britannian jongleerausyhteisöihin ja muualle Eurooppaan kiertävän sirkuksen mukana. (PK 2005.) Nykyään tulitaide ei ole pelkkä esitysmuoto sirkuksessa, vaan sitä sovelletaan paljon myös sosiaalisen työn ohjausmuotona.

Tulitaiteen soveltamismahdollisuudet ohjaustoiminnassa ja sosiaalisessa työssä ovat lähes rajattomat. Tulitaidetta voidaan käyttää muun muassa kuntouttavana ja terapeuttisena toimintamuotona, viihdyttävänä uudenaikaisena harrastusmuotona sekä tunnelmaa elävöittävinä esityksinä erilaisissa tapahtumissa.

2.1 Tulitaiteen historia

Tulitaide- ja sirkuskäytössä oleva väline ”poi” kantaa juurensa Maorien poin pyörittelyseremonioissa. Poi on maorien kieltä ja tarkoittaa palloa. Maorien perinteinen ”poi” on ketjun päässä oleva punottu pallo. Poita on olemassa eri kokoisia eri tarkoituksiin. Pienimpiä poita pyöritellään sormien ympäri ja isoimmat poit on tarkoitettu suurempien kuvioiden tekemiseen. Maori-soturit käyttivät poin painoina kiviä. He pyörittivät poita vahvistaakseen lihaksiaan ja kehon koordinaatiota sekä valmistautuakseen tuleviin taisteluihin. Taistelutilanteissa poit on voitu sytyttää tuleen, jotta vihollinen ei uskaltaisi lähestyä poin pyörittäjää. (Hemana 2003.) Tuleen sytytettyä poita käytettiin myös ohjuksena linnoitusten piiritystilanteissa. (Home of Poi n.d.).

Maorien perinteisissä poinpyörittelyissä ei kuitenkaan käytetty tulta (Home of Poi n.d.). Maorinaiset käyttivät poita tanssiesityksissään ja harjoittivat punontataitojaan valmistaessaan poita (Hemana 2003). Poita käytettiin myös musiikki-instrumenttina sekä tarinankerronnan välineenä. Tarinankerronnan yhteydessä jokaisella poin pyöritysliikkeellä oli oma merkityksensä, samoin kuin perinteisillä poin pyöritysliikkeillä, joita kutsutaan nykyään ”perhosiksi” tai ”aalloiksi”. (Home of Poi n.d.)

Tulitaiteen tarkkaa syntysijaa on vaikea paikallistaa, sillä monissa muissa kulttuureissa ympäri maailmaa on samanaikaisesti kehitelty poin kaltaisia välineitä. Esimerkiksi Espanjassa heittoaseena käytetty Bola, joka oli tehty yhdestä tai useammasta hihnasta, jonka päihin oli kiinnitetty kivi. Muita

vastaavia ovat Intian nuijat, joita käytetään edelleen olkapäiden liikkuvuusharjoituksiin sekä kiinalainen Meteori, joka oli kahdesta köyteen tai kettinkiin liitetystä painosta koostuva ase. (Home of poi n.d.)

Tulitaiteessa käytettäviä välineitä on tullut lisää ja niitä kehitellään edelleen. Nykyisin pöin lisäksi suosittuja tulitaidevälineitä ovat kepit, soihdut, viuhkat (kuva 1.) ja vanteet. Välineitä valmistetaan yleisemmin teräksestä tai alumiinista ja välineiden tulipäinä käytetään luotiliiveistäkin tuttua kevlar-kangasta (Järvinen 2016).

Kuva 1. Esimerkkejä tulitaiteessa käytetyistä välineistä: Sukista tehdyt harjoituspoit, tuliviuhkat, tulipoit ja ledipoit. Kuva: Iida Mäntysaari.

2.2 Tulitaide sosiaalisessa työssä

Tulitaidetta käytetään edelleen yhtenä esiintymismuotona sirkuksessa. Sirkus on lajina monipuolinen ja antaa erinomaiset valmiudet myös sosiaaliseen työhön. Tampereen yliopiston Tutkivan teatterityön keskus hallinnoi vuosina 2009 -2011 Sosiaalinen Sirkus -hanketta, jonka tavoitteena oli auttaa sirkusalan toimijoita tuottamaan laadukasta sosiaalisen sirkuksen opetusta sekä vakiinnuttaa sosiaalinen sirkus pysyväksi osaksi suomalaista sirkusta ja kuntien ostamia hyvinvointipalveluita. (Tutkivan teatterityön keskus n.d.)

Sosiaalinen sirkus tarkoittaa sirkusopetusta, jossa sirkus toimii välineenä uuden oppimiseen sekä kartuttaa monenlaisia elämäntaitoja. Sosiaalinen sirkus opettaa itsenäisyyttä, parantaa itseluottamusta, murtaa ennakkoluuloja, lisää hyvinvointia, opettaa vuorovaikutustaitoja sekä elämäntaitoja.

tataitoja. (Tutkivan teatterityön keskus n.d.) Sosiaalinen sirkus eroaa perinteisestä sirkustoiminnasta opetuksen tavoitteiden osalta. Sosiaalisen sirkuksen tavoitteena ei ole pelkästään opettaa sirkustemppeja, vaan tärkeämpää on yhdessä tekeminen, onnistuminen ja epäonnistuminen, itsetunnon vahvistuminen, itseilmaisun tukeminen, näkyväksi tuleminen sekä hauskanpito (Hietaniemi n.d). Sosiaalinen sirkus on erinomainen työkalu tukea tarvitsevien auttamiseksi, hyvinvoinnin lisäämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi (Sorin sirkus n.d).

Sosiaalista sirkusta on sovellettu ja sovelletaan edelleen eri toimintaympäristöissä lukuisien eri asiakasryhmien parissa. Sosiaalinen Sirkus -hankkeen kohderyhminä olivat muun muassa alakouluikäiset lapset joilla ei ole harrastuksia, erityisopetusluokat, etsivän nuorisotyön toiminnassa olevat nuoret, huostaan otetut lapset ja nuoret, kehitysvammaiset lapset, päiväkotiryhmät, nuoret päihdekuntoutujat sekä sosiaalihuollon piirissä olevat perheet. (Tutkivan teatterityön keskus 2011. 9.) Sosiaalinen sirkus -hankkeessa tulitaiteen opetusta toteutettiin päihderiippuvaisten nuorten kuntoutusjaksolla (Tutkivan teatterityön keskus 2011. 107).

Tulitaide sosiaalisen sirkuksen toimintamuotona kasvattaa itseluottamusta, kehittää kehon koordinaatiota, parantaa keskittymistä, tuo jännittävää päihdeetöntä tekemistä sekä antaa tekijälleen onnistumisen iloja (Tutkivan teatterityön keskus n.d. 84).

2.3 Omat lähtökohdat tulitaiteeseen

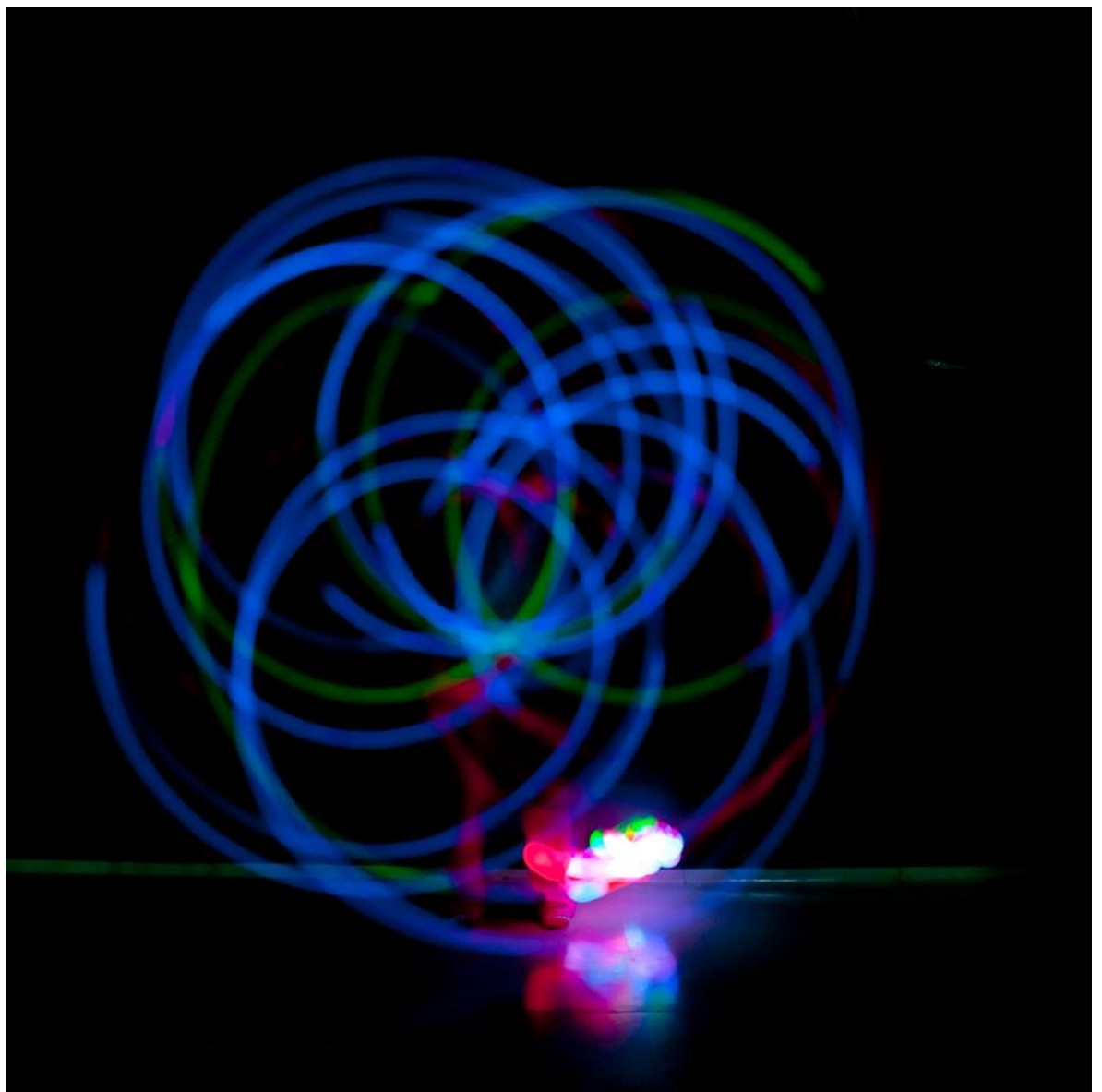
Tulitaide on kiehtonut minua niin kauan, kun olen nähnyt tulitaideryhmien esiintyvän erilaisissa kulttuuritapahtumissa kuten taiteiden yössä, Sibelius Fantasiassa ja Hämeen keskiaikamarkkinoilla. Tuli on elementtinä kaunis ja kiehtova, mutta tulen käsittely näyttää ulkopuolisen silmissä vaaralliselta. Tulitaide-esityksiä katsellessa olen aina pohtinut, miten tempot on tehty, millaisia välineitä tulitaiteessa käytetään sekä miten ja missä tulitaidetta voisi päästä itse harjoittelemaan.

Syksyllä 2015 näin ilmoituksen Sirkuskoulu Arxin järjestämästä tulitaiteen lyhytkurssista ja ilmoittauduin siihen mukaan. Kurssilla opin tulitaiteen alkeet ja innostuin aiheesta lisää, halusin jatkaa harrastusta kurssin päätyttyäkin. En löytänyt Hämeenlinnan seudulta valmista tulitaideryhmää, joten päätin perustaa tulitaideryhmän itse.

Tein ensimmäiset harjoituspöydät käyttämättä jääneistä polvisukista, joiden sisään solmin tennispallot. Tutustuin Youtuben tutorialvideoihin ja opettelini muutamia liikkeitä videoiden avulla. Ensimmäinen suunnitelma perustettavan ryhmän toiminnasta oli, että opettelisin itse muutamat liikesarjat, joita opettaisin muille. Samoin jokainen ryhmäläinen voisi vuorollaan opetella itsekseen jonkin uuden liikesarjan ja opettaa sen ryhmälle vastavuoroisesti.

Ensimmäisen kosketuksen tulitaiteen ohjaukseen sain järjestäessäni Hämeen Ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijoille menetelmämaistiaisena valotaidetyöpajaa Heljä Mari Veijosen kanssa. Jaoimme sosionomiopiskelijat kahteen ryhmään, opetin toiselle ryhmälle aikaisemmin opettelemiani pöytäpyöritysliikesarjoja tekemilläni sukkapoilla. Harjoitusten jälkeen opiskelijat saivat siirtyä Heljän ohjaamaan valomaalauspaikkaan, jossa oli mahdollisuus hyödyntää opettamiani liikesarjoja ledivaloilla toimivilla poilla. Heljä kuvasi ledipöytäpyöritykset kameran hitaalla valotusajalla, jolloin kuvaan piirtyi valolla maalattu kuvio pimeää taustaa vasten. Kuvassa 2. Pyörittelään tulitaiteessa käytettäviä liikesarjoja ledivaloilla toimivilla poilla. Valokuvaus on toteutettu valomaalauksen keinoin.

Kuva 2. Valomaalauksia ledivaloilla toimivilla poilla. Kuva: Heljä Mari Veijonen, kuvassa lida Mäntysaari

3 TULITAIDETOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

Elävän tulen kanssa tapahtuvan toiminnan järjestämisessä turvallisuuden ylläpito on ensisijaisen tärkeää. Jotta tulen kanssa voidaan toimia paloturvallisesti, on turvallisuusriskit sekä käytännön seikat otettava huomioon tapahtumapaikan valinnasta lähtien. Tässä luvussa kerrotaan tarkemmin tulitaidetoiminnan tavoitteiden kartoittamisesta ja rajaamisesta, ottaen huomioon asiasta kiinnostuneiden ihmisten toiveet, toimintapaikan, turvallisuuden sekä voimassa olevat lait.

3.1 Tulitaidetoiminnan tavoitteiden kartoittaminen ja rajaaminen

Arxin tulitaideturssin päättyessä perustin Facebookiin Tulitaide Hämeenlinna -keskusteluryhmän. Mainostin luomaani ryhmää Hämeenlinnan paikallisissa Facebook-ryhmissä sekä ohjaustoiminnan artoimeille -ja opiskelijoille suunnatuissa ryhmissä. Sain koottua ryhmään kaikkiaan 31 jäsentä.

Kyselin kaikilta Tulitaide Hämeenlinna -Facebook ryhmän jäseniltä, onko heillä innostusta osallistua toimintaan jatkossa ja millainen toiminta kiinnostaisi. Mainitsin omana ehdotuksena tulitaidetyöpajan ammattitaitaiteilijan ohjauksessa, mikä mahdollistaisi välineiden monipuolisemman käytön sekä pienimuotoista esiintymistä varten tapahtuvan harjoittelun. Anoin mahdollisuuden tuoda keskustelussa julki myös omat ajatukset ja toiveet ryhmän suhteen. Ryhmän seinällä tapahtuviin julkisiin kyselyihin en saanut juurikaan vastauksia, joten toteutin kyselyn aiheesta yksityisen ryhmäkeskustelun kautta.

Säännöllisesti toimiva tulitaiteen harrasteryhmä ei saanut keskustelijoilta kannatusta. Keskusteluun osallistuneista henkilöistä kolme mainitsi olevansa kiinnostuneita yksittäisestä tai satunnaisista työpajoista säännöllisen harrastustoiminnan sijaan. Syiksi säännöllisestä harrastustoiminnasta kieltäytymiseen mainittiin kulkemisen vaikeutuminen paikkakunnalta poismuuton myötä, ajan puute, riittämätön kiinnostus tulitaiteeseen sekä haluttomuus käyttää rahaa harrastukseen.

Esitystä varten harjoittelu sai kannatusta yhdeltä keskustelijalta, mutta muut asiaa kommentoineet eivät halunneet harjoitella esitystä varten ennen kuin tulitaidetaidot ovat kehittyneet riittävän hyvälle tasolle. Esityksen sijaan yksi keskustelija ehdottikin ilman ohjausta tapahtuvaa vapaamuotoista tulenpyörättämistä ryhmän kanssa. Keskustelussa pohdittiin lähialueilta löytyvää tulenpyörättämiseen soveltuvaa paikkaa, jonka käytöstä ei tarvitsisi kysyä lupaa pelastuslaitokselta. Yksi keskustelija ehdotti harjoitteluun soveltuvaksi paikaksi hänen omistuksessaan olevaa peltoa.

Ammattitilitaiteilijan ohjauksessa tapahtuva tulitaidetyöpaja sai kannatusta yhdeltä keskustelijalta, joka mainitsi olevansa valmis maksamaan ohjauksesta enintään 30 euroa. Parilla keskustelijalla oli tietoa tilitaiteilijoista, joilta voisi mahdollisesti kysyä halukkuutta tulla mukaan ryhmään ohjaajan tai ryhmänjäsenen roolissa. Keskustelussa mainittiin tilitaiteilijavälineistä kiinnostavimmiksi kepit ja poit, joiden käytöstä toivottiin ohjausta. Välineiden rakentelu kiinnosti myös yhtä keskusteluun osallistunutta ja hänellä oli tiedossaan henkilö, jolla olisi tietoa ja osaamista välineiden tekemisestä.

Keskustelun kommenttien myötä hahmotin, mihin suuntaan toimintaa kannattaa viedä. Päätin säännöllisen harrastustoiminnan sijaan järjestää yksittäisiä työpajoja, josta ensimmäisen ohjaisin itse. Ensimmäiseen työpajaan osallistumisesta ei perittäisi maksua, eikä ensimmäisellä kerralla otettaisi tulta käyttöön vaan harjoiteltaisiin tilitaiteesta käytettäviä liikkeitä sisätiloissa harjoitusvälineillä. Koin, että ennen harrastustoiminnan perustamista olisi hyvä antaa tilitaiteesta kiinnostuneille mahdollisuus kokeilla tilitaita, jonka jälkeen heidän on helpompi päättää haluavatko he osallistua toimintaan jatkossa.

Ensimmäiseen työpajaan osallistui viisi henkilöä. Pajan jälkeen vain yksi osallistuja vaikutti olevan motivoitunut ja innostunut harrastamaan tilitaita jatkossakin. Muut ryhmän jäsenet pitivät kokeilukerrasta, mutta heillä oli joko terveydellisiä rajoitteita, tai kotipaikkakunnan ja tapahtumapaikan välimatkan pituuteen liittyviä syitä olla osallistumatta jatkossa. Esiteksi mainittiin esimerkiksi epilepsia, kolmiolääkkeiden käyttö ja liikunta-
rajoitteet.

Seuraavaan työpajaan päätin järjestää kokeneen tilitaiteilijan ohjaamaan. Tilitaiteilija tarjoaisi ryhmälle kokemuksensa ja tulenkäsittelytaitojensa lisäksi monipuolisempaa opetusta välineiden käytöstä.

Tilitaiteilijan etsinnässä hyödynsin sosiaalista mediaa ja kyselin Facebookin Tilitaite Suomi -ryhmässä työpajalle soveltuvaa ohjaajaa. Sain muutamia suosituksia eri henkilöistä sekä kaksi yhteydenottoa. Henkilöistä, jotka ottivat minuun yhteyttä, valitsin sen, jolla katsoin olevan enemmän tarjottavaa järjestämäni tilitaidetyöpajaan. Hän ehdotti työpajaan opetusta poin, tulikeppien sekä viuhkojen käytöstä. Opetuksen luvattiin sisältävän tietoa myös tuliturvallisuudesta sekä rahan ansaitsemisesta tilitaiteen avulla. Hän lupasi tulla ohjaamaan kolmen tunnin työpajan yhdessä toisen tilitaiteilijan kanssa. Opetuksen sisältö kuitenkin poikkesi alkuperäisestä suunnitelmasta. Kyseisen työpajan kulusta kerrotaan lisää luvussa 4.2.

3.2 Toimintaa rajaavat lait, säädökset ja hyvät käytänteet

Tulitaidetoimintaa suunniteltaessa on hyvä tutustua aihetta rajaaviin lakeihin ja määräyksiin, sekä asioihin joista toiminnan järjestäjä on ilmoitusvelvollinen viranmaistahoille. Tulen pyörittäminen toisen maalla ei kuulu jokamiehen oikeuksiin ja ilman asianmukaisia lupia tulta ei voi missä vain käsitellä. Tässä luvussa käsitellään tarkemmin virallista puolta, mikä tulitaitteen harjoittamiseen liittyy.

Pelastuslaissa avotuli määritellään nuotioksi tai muuksi vastaavaksi tulen käytöksi, josta tuli voi mahdollisesti päästä irti joko maapohjan kautta tai kipinöinnin vuoksi (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto n.d.). Tulitaitteessa käytettävä tuli on siis käytännössä avotulta, jonka sytyttäminen ja ylläpito on luvan varaista toimintaa. (Kuva 3.)

Avotulen teko ei kuulu Jokamiehen oikeuden piiriin, vaan avotulen tekoon on pyydettävä aina maanomistajan lupa. Metsäpalovaaran aikaan tulta ei saa sytyttää metsään tai metsän läheisyyteen edes maanomistajan luvalla. Tulen sytyttäjä on korvausvelvollinen, jos tuli karkaa ja aiheuttaa vahinkoa (Jokamiehen oikeudet 2016. 10).

Nuotiota tai muuta avotulta ei saa sytyttää, jos olosuhteet kuivuuden, tuulen tai muun syyn takia ovat sellaiset, että metsäpalon, ruohikkopalon tai muun tulipalon vaara on ilmeinen. Avotulta ei saa tehdä toisen maalle ilman maanomistajan lupaa. Alueen pelastusviranomaisen voi perustellusta syystä kieltää avotulen teon pelastustoimen alueella tai osassa sitä määrääjäksi. Päätöksestä tulee tiedottaa tarpeellisessa laajuudessa. (Pelastuslaki 2:6 §.)

Jokamiehen oikeuksissa on myös säädöksensä joukkotapahtumien järjestämiseen, jonka mukaan yleisötilaisuudet on järjestettävä rauhanomaisesti osallistujien ja sivullisten turvallisuutta vaarantamatta ja oikeuksia loukkaamatta. Tilaisuuden järjestäjän on lisäksi huolehdittava siitä, ettei kokoontumisesta aiheudu huomattavaa haittaa ympäristölle. Mikäli aiotusta toiminnasta ei varmuudella osata arvioida aiheutuuko toiminnasta vähäistä suurempaa haittaa, asiasta on hyvä keskustella ennalta maanomistajan kanssa. Myös poliisiin on hyvä olla ennakolta yhteydessä, mikäli on epävarmaa, vaatiiko tilaisuus kokoontumislain mukaisen ilmoituksen (Suomen ympäristö 30/2012, 110).

Kuva 3. Tulitaiteessa käytettävä tuli on käytännössä avotulta, ja avotulen sytyttäminen tapahtuu aina maanomistajan luvalla. Kuva: Nyman Arto, Janakkalan Sanomat.

Ilmoitusta poliisille ei tarvitse kuitenkaan tehdä sellaisesta yleisötilaisuudesta, joka osanottajien vähäisen määrän, tilaisuuden luonteen tai järjestämispaikan vuoksi ei edellytä toimenpiteitä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai sivullisille ja ympäristölle aiheutuvan haitan estämiseksi taikka erityisiä liikennejärjestelyjä (Kokoontumislaki 3 luku 14 §.)

Yleinen kokous ja yleisötilaisuus on järjestettävä rauhanomaisesti sekä osanottajien tai sivullisten turvallisuutta vaarantamatta ja heidän oikeuksiaan loukkaamatta. Tällaista tilaisuutta järjestettäessä on huolehdittava siitä, ettei kokoontumisesta aiheudu huomattavaa haittaa ympäristölle. Ketään ei saa yleistä kokousta tai yleisötilaisuutta järjestettäessä asettaa ilman hyväksyttävää syytä eri asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella. (Kokoontumislaki 1 luku 3 §.)

Avotulen käytöstä yleisötilaisuudessa on vielä omat asetuksensa. Tällaisista tilaisuuksista on laadittava lisäksi yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelma toimitetaan sähköisesti tapahtuma alueen piiriin kuuluvalla palolaitokselle 14 vuorokautta ennen tapahtuman alkua. (Kanta Hämeen pelastuslaitos 2015.) Yleisötilaisuuteen, jossa käytetään avotulta, iletulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita taikka erikoistehosteina vaarallisia kemikaaleja, on laadittava yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma. (Pelastuslaki 3 §.)

Pelastussuunnitelmassa on annettava palolaitokselle tiedoksi mm. esiintyjien ja yleisön arvioitu lukumäärä, tiedot tuliesityksessä käytettävistä välineistä, aineista sekä aineiden lukumäärästä, tiedot välineiden käsittelystä, johon kuuluu välineiden sytytys, sammutus sekä aineiden käsittelypaikka. Palolaitoksien verkkosivuilta löytyvässä pelastussuunnitelmalomakkeessa kysytään lisäksi myös riskienhallinnasta, mukana olevasta alkusammutuskalustosta, palovartiointijärjestelystä sekä toimintaohjeista onnettomuus-

ja vaaratilanteista. Ilmoitus tuliesityksestä -lomake pdf-muodossa löytyy Hämeenlinnan kaupungin sivuilta osoitteessa http://www.hameenlinna.fi/pages/408180/ilmoitus_tuliesityksesta.pdf.

Ilmoitetun tapahtuman perusteella paikalle saatetaan tehdä palotarkastus pelastuslaitoksen toimesta. Palotarkastuksen tarkoituksena on tarkistaa pelastussuunnitelman paikkansapitävyys ja että käytössä olevia tehosteita käytetään turvallisesti. Yleensä pienet muutokset tuliesityksen toteutuksessa käytännönjärjestelyistä johtuen ovat mahdollisia, mutta turvallisuuden varmistamiseksi viranomaisen voi joutua kieltämään ilmoituksesta poikkeavat järjestelyt, mikäli lyhyellä varoitusajalla ei ole mahdollista varmistaa niiden turvallisuutta. (Pyrotekniset tehosteet sekä tehosteena käytettävät vaaralliset kemikaalit yleisötapahtumissa ja kokoontumistilassa. 2015.)

Esityksissä käytettävää tulta ja tehosteita käytettäessä on otettava myös sääolosuhteet huomioon. Esimerkiksi tuuli ja sade vaikuttavat tulen käyttäytymiseen. Tuulen vaatimat suojaetäisyydet on huomioitava mahdollisuuksien mukaan etukäteen. Mikäli esityksen aikana havaitaan, ettei suojaetäisyydet riitä voimakkaan tuulen takia, esitys on keskeytettävä. (Pyrotekniset tehosteet sekä tehosteena käytettävät vaaralliset kemikaalit yleisötapahtumassa ja kokoontumistilassa 2015.)

Sade puolestaan vaikuttaa tulen käyttöön siten, etteivät kastuneet välineet välttämättä toimi tai niiden syttymisessä voi olla epävarmuutta. Lisäksi tulitaidevälineissä sytytysnesteenä käytettävä lampuöljy reagoi kuumetessaan veden kanssa siten, että öljyyn kosketuksissa oleva vesi saattaa roiskua ja aiheuttaa palovammoja esiintyjille. (Järvinen 2016.) Tulipalon syttymisen ja leviämisen vaara on aina huomioitava tulta pyöritellessä. Ennen tapahtuman toteutusta on aina tarkistettava, onko alueelle annettu metsä- tai ruohikkopalovaroitusta. (Pyrotekniset tehosteet sekä tehosteena käytettävät vaaralliset kemikaalit yleisötapahtumassa ja kokoontumistilassa. 2015.)

Tulitaidetyöpaja tapahtuman suunnittelun ja järjestämisen lähtökohtana pidimme työturvallisuutta. Työturvallisuutta painotettiin myös työpajan opetuksessa ja osallistujille jaettiin Polteshopin tuliturvallisuustuloste kotiin vietäväksi. Näin osallistujien on helppo kerrata turvallisuusasioita myös ennen omia tulitaideharjoituksiaan.

Jotta tulen käsittely olisi mahdollisimman turvallista, on kiinnitettävä erityistä huomiota pukeutumiseen. Vaatteina suositaan luonnonmateriaaleja niiden huonon syttyvyyden vuoksi. Tulen pyörittelyyn soveltuvia kankaita ovat esimerkiksi puuvilla, pellava, hamppu ja nahka. Muistisääntönä voidaan sanoa, että ihmisten vaatekaapeista yleisimmin löytyvistä vaatteista hupparit ja farkut ovat usein puuvillaa ja soveltuvat tulitaiteiluun hyvin. Myös alusvaatteiden on hyvä olla luonnonkangasta. Keinokuidut sulavat

helposti ihoon kiinni ollessaan kosketuksissa tuleen tai välineissä olevaan kuumaan metalliin. Vaatevalinnoista informoin työpajaan ilmoittautuneita ennen työpajaa Facebookissa luomani tapahtuman esittelytekstissä sekä sähköpostitse osallistujille etukäteen lähettämässäni infokirjeessä. Lisäksi työpajan ohjaaja varasi osallistujille varavaatteiksi keskiaikaishenkiset puuvillaiset päähineet hiusten suojiksi.

Turvallisuuden vuoksi olisi myös hyvä, että vaatteissa ei olisi irrallisia osia ja osallistujien hiukset olisivat suojattuna. Ihovoiteiden, hiussuihkeiden, hyttysmyrkkujen ja muiden vastaavien helposti syttyvien tuotteiden käyttäminen kannattaa myös jättää pois tulen pyörittelystä. Hyvä keino turvallisuuden lisäämiseksi on hiusten ja vaatteiden kasteleminen ennen tulenpyörittelyä. Vesi ei kuitenkaan tee keinokuituista vaatteista täysin turvallisia.

Tuli on elementtinä vaarallinen ja vaihtelevissa sääolosuhteissa se on arvaamaton. Taitavinkaan tulitaiteilija ei voi hallita tulta täysin ja vahinkoja voi sattua, siksi tulitaidetta ei pidä koskaan mennä harjoittelemaan yksikseen, vaan mukana on oltava vähintään yksi tulen sammutustaitoinen henkilö tarkkailemassa tilannetta ja turvallisuutta. ”Kipinävahdin” ensiaputaidot ovat myös suotavia.

Tulitaidetta harjoitetaan aina päihteettömästi ja selvin päin. Myöskään kolmiolääkkeitä ei pidä käyttää tulta pyöriteltäessä. Koordinaation ja reagoitokyvyn on oltava täysin hallinnassa, kun ollaan tekemisissä tulen kanssa. Tätä kohtaa painotettiin osallistujille jaetussa ilmoittautumiskäytännössä, minkä vahvistuksesta pyydettiin osallistujien allekirjoitukset.

Mukana on oltava tarvittavat sammutusvälineet, joiden ne on oltava esillä ja käyttövalmiudessa. Osallistujien on myös hyvä etukäteen perehtyä sammutusvälineistön käyttöön, jotta tapaturman sattuessa osataan tehdä tulensammutus oikein. (Kuva 4.)

Tuli on helppo sytyttää esimerkiksi palavien ulkotulien kautta. Esimerkiksi tupakansytytin on tulen sytytysvälineenä kyseenalainen, sillä tulivälineissä käytettävän lamppuöljyn tipahtaminen palavan polttoainetta täynnä olevan sytyttimen päälle voi johtaa sytyttimen räjähtämiseen käsiin.

Kuva 4. Työpajassa harjoiteltiin tulensamuttamista sammutuspeitteiden avulla. Kuva: Iida Mäntysaari.

3.3 Toimintatilojen valinta

Tapahtumapaikan valinta on tärkeässä osassa tulitaitteen harjoittamista suunniteltaessa. Poltshopin laatiman tuliturvallisuusohjeen mukaan tarkoitukseen soveltuvat parhaiten laajat alueet, joissa ei ole esteitä ja maa on huonosti syttyvää. Asfaltti-, betoni- ja hiekkapohjaiset alusteet ovat turvallisia ja suositeltuja (Poltshop, tuliturvallisuusohje n.d.). Myös parkkipaikat ja avoimet nurmikentät käyvät tarkoitukseen, mutta kuiva nurmikko pitäisi palon ehkäisemiseksi kastella vedellä ennen tulien sytyttämistä. Vaikka märkä nurmikko on paloturvallinen, on nurmikko märkänä liukas, mikä tuo haastetta turvallisuuden toteuttamiseen tulen kanssa toimiessa. (Järvinen 2016.)

Ennen tulien sytyttämistä on aina tarkistettava alue. Tapahtumapaikalla on oltava riittävästi tilaa, ympäristössä ei saa olla syttyviä materiaaleja, eikä häiritseviä esineitä maassa, tilalla on oltavasti riittävästi korkeutta ja katsojien on oltava turvallisen välimatkan päässä tulesta. (Poltshop, tuliturvallisuusohje n.d.)

Ensimmäisessä tulitaidetyöpajassa ei ollut tarkoituksena ottaa vielä tulta käyttöön, vaan ohjauksen ajatuksena oli harjoitella välineiden käyttöä sisätiloissa. Ilman tulta tapahtuvan työpajan paikanvalinnassa mietin tär-

keimpinä kriteereinä avaraa sisätilaa, jossa ei ole esteitä tiellä. Ensimmäisen tulitaidetyöpajan halusin tarjota osallistujille mahdollisimman edulliseen hintaan, joten tilan valintaa rajasi myös tilan vuokrahinta. Tilan esteettömyys oli otettava myös huomioon, sillä yksi osallistujista käytti pyörätuolia liikkumisen apuvälineenä.

Kysyin Hämeen ammattikorkeakoulun Lahdensivun ja Visamäen kampuksien tiloista vastaavilta henkilöiltä mahdollisuutta liikuntatilojen vuokraamiseen ja sain tiedon, että opinnäytetyön vuoksi järjestettyyn toimintaan saan koulun liikuntasalien tilat ilmaiseksi käyttööni. Lopulta tilaksi valikoitui Lahdensivun kampus vapaana olevien salivarausaikojen perusteella. Työpajan kulumisesta kerrotaan yksityiskohtaisemmin luvussa 4.1 Ensimmäinen työpaja: Tulitaiteen perusliikkeiden kuivaharjoittelua.

Seuraavan tulitaidetyöpajan järjestin tulitaiteilija Jonsu ”Jozen” Aaltoilan ohjauksessa hiekkarannalla järven läheisyydessä. Työpajan ohjaaja suositeli paikan valintaa veden läheisyyden vuoksi, sillä vesi tuo turvallisuuden tunnetta henkilöille, jotka kokeilevat tulitaidetta ensimmäistä kertaa. Kyseisestä työpajasta kerrotaan luvussa 4.2 Toinen työpaja: Lyhyen tulitaideperformanssin harjoittelua.

Kolmannen järjestämäni tulitaidetyöpajan tapahtumapaikaksi valikoitui Pauninmaan luontokohde Janakkalasta. Ohjaamaan tullut tulitaiteilija, TulenTaittajien Tanja Järvinen, on esiintynyt aikaisemmin Pauninmaan ulkotapahtumissa, joten paloturvallisuussuunnitelma oli tehty jo tuolloin. Riitti, että tapahtumasta ilmoitettiin palomestarille puhelimitse. Pauninmaan tilat saimme ilmaiseksi käyttöömme.

Tulen pyörittelyä varten saimme Pauninmaan hiekkapohjaisen parkkipaikka-alueen käyttöömme. Hiekkapohjainen alue ei syty palamaan ja parkkipaikalla oli riittävästi tilaa pienryhmälle, sekä tulitaidevälineiden sytytys- ja sammutuspisteille. Kuvassa 5. Näkyy Pauninmaan tulitaidetyöpajan tapahtumapaikka kokonaisuudessaan. Tapahtumaa suunnitellessa otimme huomioon säävarauksen. Sateen sattuessa tapahtuma olisi järjestetty Pauninmaan katosten suojassa harjoitellen ilman tulta. Tämän työpajan kulusta kerrotaan tarkemmin luvussa 4.3. Kolmas työpaja: Perusopetusta tulitaiteesta ja tuliturvallisuudesta.

Kuva 5. Pauninmaan parkkipaikalla oli hyvin tilaa harjoitella. Kuva: Iida Mäntysaari.

3.4 Tapahtumien mainonta ja kohdeyleisön tavoittaminen

Valitsin järjestämieni tapahtumien ensisijaiseksi mainontapaikaksi Facebookin. Facebook on Suomessa yleisin käytössä oleva sosiaalisen median kanava ja sillä oli Digitodayn tiedon mukaan vuonna 2015 jo 2,4 miljoonaa suomalaista kuukausittain aktiivista käyttäjää. (Kärkkäinen 2015.) Facebook on tapahtumien markkinointi ja mainontakanavana tehokas, sillä suurin osa yli 13 vuotiaista suomalaisista käyttää Facebookia. (Sometoimisto Kuulu Oy n.d.) Facebookin kautta on mahdollista tavoittaa niin tapahtuman paikkakunnalla vierailemassa olevat käyttäjät, kuin vakituiset asukkaatkin. (Suomen digimarkkinointi Oy n.d.)

Facebook-markkinoinnista maksamalla olisi tapahtuma tavoittanut enemmän potentiaalista kohdeyleisöä. Halusin pitää järjestämäni työpajat pienimuotoisina 5-20 henkilön tapahtumina, joten en nähnyt tarvetta maksulle Facebook-mainonnalle. Suuremman tapahtuman järjestämisessä maksettu Facebook-markkinointi olisi ollut paikallaan, sillä maksetulla mainonnalla on mahdollista tavoittaa nopeasti tuhansia tai jopa kymmeniä tuhansia potentiaalisia kävijöitä (Suomen digimarkkinointi Oy n.d.).

Suomen digimarkkinointi Oy:n blogissa muistutetaan, että joihinkin tapahtumiin osallistuminen päätetään viime hetkellä. Parin tapahtumaa edeltävän viikon aikana kannattaakin panostaa markkinoinnissa eniten niihin ihmisiin, jotka ovat lähiseuduilla osoittaneet kiinnostusta tapahtumaa kohtaan. (Suomen digimarkkinointi Oy n.d.) Huomasin viimehetken markki-

noinnin toimivan käytännössä parhaiten järjestämiäni tapahtumia mainos- taessa. Tapahtumiin ilmoitauduttiin eniten noin kaksi viikkoa ennen ta- pahtuman alkua.

Ensimmäistä järjestämäni tapahtumaa mainostin ainoastaan luomassani Facebook-ryhmässä -Tulitaide Hämeenlinna, mutta kyseistä ryhmää mai- nostin laajemmin. Tapahtuma näkyi ainoastaan ryhmään liittyneille jäse- nille, mikä siinä vaiheessa kattoi seitsemäntoista ihmistä. Kukaan ryhmän jäsenistä ei osallistunut tapahtumaan. Tapahtumapäivän lähestyessä kut- suin henkilökohtaisesti muutaman ystäväni työpajaan. Ystäväni kertoivat tapahtumasta eteenpäin ja lopulta osallistujia oli lisäksi neljä henkilöä.

Seuraavaa järjestämäni tapahtumaa mainostin laajemmin. Tapahtumaan tilattu ulkopuolinen ohjaaja määritti tapahtuman järjestymisen ehdoiksi viidestä kahteenkymmeneen osallistujaa. Työpajaa mainostettiin myös maksullisena tapahtumana, kolme tuntia kattavan työpajan hinta olisi ollut 30 euroa kultakin osanottajalta. Mainonta ei vastannut todellista tapahtu- maa, sillä työpajan ohjaajan myöhästymisen vuoksi työpajan kesto oli vain kaksi tuntia ja ohjaaja päätti paikan päällä, että osallistujat saivat maksaa omantuntonsa mukaan. Mainoksessa ilmoitettu osallistumismaksu rajasi mahdollisia osallistujia pois, sillä työpajasta kiinnostuneet opiskelijat koki- vat työpajan hinnan liian korkeaksi.

Tapahtumaan ei saatu viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä tar- peeksi osanottajia, joten mainontaa jatkettiin myös viimeisen ilmoittautu- mispäivän jälkeen. Facebook ilmoitti tapahtuman jaetuksi 158 henkilön tai ryhmän kanssa, tapahtumasta oli kiinnostunut 13 henkilöä ja ilmoittautu- misia tapahtumaan tuli viisi. Kyseisestä tapahtumasta ilmoitettiin Face- bookin (Kuva 6.) lisäksi myös Hämeen Sanomien Menokatu -palstalla, il- moitus julkaistiin Hämeen Sanomien paperisessa- ja digitaalisessa versi- ossa. Tapahtumaan osallistuneet kertoivat saaneensa tiedon tapahtu- masta Facebookista tai kaverilta.

The image shows a Facebook event page for 'Tulitaidetyöpaja'. The cover image depicts a person performing fire art. The event details are as follows:

- Event Name:** Tulitaidetyöpaja
- Date and Time:** 8. kesäkuuta 2016 klo 17:00–20:00
- Location:** [Redacted]
- Event Type:** Kirjoita julkaisu, Lisää kuva/video, Luo kysely
- Statistics:** 13 kiinnostunut, 5 osallistuiivat, 152 jaettu seuraavien kanssa
- Event Description (Tiedot):**

Tervetuloa keskiviikkona 8.6.2016 klo 17-20. [Redacted] uimarannalla järjestettävään tulitaidetyöpajaan!

Toimintaa ohjaavat tulitaiteilijat [Redacted]. Järjestän tapahtuman liittyen opinnäytetyöhön, jonka teen Hämeen ammattikorkeakoululle ohjaustoiminnan koulutusohjelmaan.

Päivän aikana koostamme pienen esityksen, joka taltioidaan videolle. Osallistujien lähtötasolla ei ole väliä, työpaja soveltuu myös ensikertalaisille. Pukeutuminen luonnonkuituvaatteisiin (esim. puuvilla, pellava, nahka...) joiden likaantumisella ei ole väliä. [Redacted] tuo mukanaan tarvittavat välineet, mutta mukaan voi halutessaan tuoda myös omia tulitaidevälineitä.

Mukaan mahtuu 5-20 osallistujaa. Työpajan hinta on 30 euroa / osallistuja ja toiminnan kesto on 3 tuntia. Ikäraja 15 vuotta. Ilmoittautumiset mahdollisimman pian sähköpostitse: [Redacted]@gmail.com

Kuva 6. Luvussa 4.2 Toinen työpaja: Lyhyen tulitaidedepiormanssin harjoittelua -tulitaidetyöpajan mainontaa varten luodut Facebook -sivut. Tapahtuman kuva: Pixabay.

Seuraavan tapahtuman mainos (kuva 5.) poikkesi edellisestä pääsymaksun hinnan sekä työpajan toivotun osallistujamäärän osalta. Tapahtuman kesto oli kolme tuntia ja työpajamaksun hinta oli 15 euroa henkilöä kohden. Työpajan toivottu osallistujamäärä oli 5-10 henkilöä. Työpajaan ilmoittautui 8 henkilöä aika pian tapahtuman mainoksen julkaisemisen jälkeen. Työpajaan tuli niin hyvin ilmoittautumisia, että katsoin Facebook -mainonnan riittävän, enkä tällä kertaa ilmoittanut tapahtumasta muualla.

The image shows a Facebook event page for 'Tulitaidetyöpaja Janakkalan Pauninmaalla'. The event is scheduled for August 28, 2016, from 17:00 to 20:00 in Pauninmaa, Janakkala. The page includes details about the event, such as the organizer (TulenTaitajien Tanja Järvisen kanssa), the location, and the cost (15€/henkilö). It also features a 'Tiedot' section with more information about the workshop, including the number of participants (10), the location (K18), and the topics to be covered (fire safety, fire extinguishers, and fire drills). The page also shows a 'Kiinnostunut' count of 26, 7 'osallistuvat', and 123 'jaettu seuraavien kanssa'. The event is public and organized by 'Järjestäjä: [redacted]'. The page also has a 'Kutsu' button and a 'Muokkaa' button. The event is titled 'KEIKKA 28 Tulitaidetyöpaja Janakkalan Pauninmaalla'.

Kuva 7. Tulitaidetyöpajan Facebook sivut, jota käytin mainostaessani luvussa 4.3. Kolmas työpaja: Perusopetusta tulitaiteesta ja tuliturvallisuudesta -käsiteltyä työpajaa. Tapahtuman kuva: Pixabay.

Molempien tapahtumien Facebook-mainosten julkaisun jälkeen sain sähköpostiin ilmoituksen, että tapahtumista on ilmoitettu myös kansainvälisellä All Events In City sivustolla, ilmoitukset julkaistiin kyseisellä sivustolla luvullani. All Events In City -sivustolla ilmoitetaan tapahtumista maailman laajuisesti kaupungeittain. En kokenut kyseisestä sivustosta olevan suurempaa hyötyä järjestämiäni tapahtumien kannalta, sillä se ei tavoittanut ilmoituksillaan yhtään työpajoihin osallistunutta henkilöä. All Events In City -sivuston ilmoituksista olisi saattanut hyötyä suuremman ja laajemman kohdeyleisön kattavan tapahtuman mainonnassa. Koska All Events In City -sivusto on englanninkielinen, uskon että englanninkielisellä tapahtumailmoituksella olisi voinut tavoittaa paremmin kyseisen sivuston käyttäjiä.

3.5 Riskien hallinta SWOT-analyysin avulla

Käytin nelikenttä- eli SWOT-analyysia suunnitellessani järjestämiäni tulitaidetyöpajoja (taulukko 1). SWOT-analyysi on yleisesti käytetty yritystoiminnan analysointimenetelmä. Analyysin avulla voidaan selvittää yrityksen - tai tässä tapauksessa järjestettävän tapahtuman - vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet sekä uhat. Analysointitavan SWOT-lyhenne tuleeekin englanninkielisistä sanoista Strength = Vahvuus, Weakness = Heikkous, Opportunity = Mahdollisuus ja Threat = Uhka. (Suomen riskienhallinta yhdistys Ry n.d.)

Tapahtuman vahvuudet ovat toimenpiteitä tai resursseja, mitä pyritään hyödyntämään järjestettävässä tapahtumassa. Heikkoudet taas ovat teki- jöitä, joita tapahtuman suunnittelussa pyritään korjaamaan ja parantelemaan. Myös uhkat ja mahdollisuudet on hyvä tuntea etukäteen, jotta niihin osataan varautua. (Suomen riskienhallintayhdistys Ry n.d.)

Taulukko 1. SWOT -analyysi Pauninmaalla toteutetusta tapahtumasta.

<p>VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> -Asiantuntevat ohjaajat -Kokemusta tulitaidetyöpajatoiminnan kulusta jo edellisistä työpajoista -Asiasta innostuneet osallistujat -Maanomistajan lupa ja tuki tapahtuman järjestämiseen -Palomestarin hyväksyntä tapahtumalle -Asiankuuluvat välineet (tulitaidevälineet ja tarvittava sammutuskalusto) mukana -Sää tiedotus lupaa hyvää säätä 	<p>HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> -Huonot bussiyhteydet tapahtumapaikalle -Tapahtumapaikan syrjäinen sijainti -Jos osallistujat eivät ole varautuneet paloturvallisilla vaatteilla tapahtumaan
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> -Paikalle tulee lehdistön edustajia, tieto tapahtumasta ja tulitaiteesta leviää ja saattaa innostaa uusia ihmisiä osallistumaan seuraaviin samankaltaisiin tapahtumiin. -Tulitaiteesta ja tapahtuman järjestämisestä oppiminen voi tuoda uusia mahdollisuuksia hyödyntää tulitaidetta tulevassa ammatissa. -Verkostoituminen aiheesta kiinnostuneiden ihmisten kanssa 	<p>UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tapahtuman säävaraus (Sade, voimakas tuuli, metsäpalovaroitukset) -Jos osallistujista joku ei löydä tapahtumapaikalle -Onnettomuuksien ja tapaturmien sattuminen

Taulukon vahvuudet osoittivat puitteet tapahtuman järjestämiselle olevan kunnossa, siihen pohjautuen tapahtumaa oli hyvä lähteä toteuttamaan.

Heikkouksien huonoihin bussiyhteyksiin varauduttiin järjestämällä kimpakyytejä tarvitseville. Tapahtumapaikan syrjäiseen sijaintiin varauduimme etukäteen huonosti, sillä emme olleet tarkistaneet GoogleMaps kartan osoittavan oikeaan paikkaan. Navigaattorin varassa olleet osallistujat eksyivät paikalta kartan osoittaessa väärään suuntaan. Tilanteesta selvittiin, sillä olin antanut osallistujille puhelinnumeroni, johon soiteltiin ajo-ohjeita pyytäen. Annoin puhelimeni Pauninmaan omistajan käyttöön, sillä hän tunsi paikkakunnan parhaiten. Heikkouksiin olin kirjannut myös osallistujien mahdollisesti vääränlaisen pukeutumisen tulitaidetoimintaan, asiaan varauduttiin informoimalla soveltuvasta vaatetuksesta etukäteen osallistujille sähköpostitse. Lisäksi työpajan ohjaaja varautui tuomalla mukanaan puuvillaiset keskiaikateemaiset päähineet osallistujille lainattavaksi hiuksia suojaamaan.

Mahdollisuudet huomioon ottaen varauduin toimittajien haastatteluihin ja mietin jo etukäteen mitä haastatteluihin kannattaisi sanoa. Verkostoitumista ajatellen mainitsin tapahtumassa myös ajatuksia tulitaitteen harjoittelusta, välineiden rakentamisesta sekä tulityökortin suorittamisesta yhdessä ryhmän kanssa, sekä mainostin luomaani Facebook -ryhmää Tuli-taide Hämeenlinna.

Uhkiin kirjasin säävarauksen, mutta sateisen sään sattuessa olisimme järjestäneet tulitaidetyöpajan katoksen alla ilman tulta, samoin voimakkaan tuulen sattuessa työpaja olisi toteutunut ilman tulta. Uhkana ollut pelko siitä, että osallistujat eivät löydä tapahtumapaikalle, toteutui. Siihen olisi voinut valmistautua tarkistamalla GoogleMaps paikkansapitävyyden, mikä jäi tekemättä. Onnettomuuksiin ja tapaturmiin valmistauduimme laittamalla työpajan ehtoihin osallistumisen omalla vakuutuksella ja omalla vastuulla. Mukana oli asiankuuluva sammutusvälineistö ja ensiaputarvikkeita. Työpajaan kuului myös tuliturvallisuusluento, jossa kerrottiin miten toimia tapaturman sattuessa. Työpajan aikana yhdelle osallistujalle tuli palovamma, jonka hän hoiti itse kylmäpussilla ja sideharsolla.

4 TULITAIDETYÖPAJOJEN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyön toteutuksessa järjestettiin yhteensä kolme työpajaa. Ensimmäisessä työpajassa harjoiteltiin tulitaidevälineiden käyttöä sisätiloissa ilman tulta, työpajan ohjaajana toimi opinnäytetyön tekijä itse. Toiseen ja kolmanteen työpajaan tilattiin ulkopuoliset ohjaajat eri tulitaideryhmistä. Toisessa tulitaidetyöpajassa harjoiteltiin lyhyen tulitaideperformanssin tekoa ja kolmannessa työpajassa perehdyttiin tarkemmin tuliturvallisuuteen sekä tulitaitteen alkeisopetukseen. Tässä luvussa kerrotaan tarkemmin työpajojen käytännön toteutuksesta.

4.1 Ensimmäinen työpaja: Tulitaideteen perusliikkeiden kuivaharjoittelua

Lähdin suunnittelemaan ensimmäistä tulitaidetyöpajaa mukaillen Sosiaalisen sirkuksen hyvien käytäntöjen oppaan mukaista sosiaalisen sirkuksen työpajan perusrakennetta, joka koostuu alkuringistä, alkulämmittelystä, venyttelystä, sirkusharjoituksista, mahdollisesta loppurentoutuksesta ja loppuringistä. (Tutkivan teatterityön keskus 2011, 90.)

Halusin yhdistää alkuringin ja alkulämmittelyn aikaa säästääkseni. Alkulämmittelyksi valitsin nimileikin, jossa heitellään hernepussia ringissä. Aluksi hernepussi on minulla, esittelen lyhyesti itseni ja tulitaideryhmän periaatteet ja heitän hernepussin eteenpäin. Henkilö, joka saa hernepussista kopin, esittelee itsensä kertoen etunimensä ja kertoen mitä aikaisempaa kokemusta on tulaiteesta ja millaiset odotukset hänellä on tulaide-ryhmän toimintaa ajatellen. Alkulämmittelyyn varaan aikaa 10 minuuttia osallistujien määrästä riippuen.

Ohjaan ryhmäläiset alkuvenyttelyyn, jakamalla jokaisella parin poita ja pyydän heitä asettamaan poit eteensä lattialle. Alkuvenyttelyssä ohjaan poin pyöryksessä tarvittavia liikeratoja, ilman että poita otetaan vielä käyttöön. Kun liikeradat tulevat venyttelyn aikana tutuksi, liikkeitä on helppo kokeilla poin kanssa. Alkuvenyttelyyn varaan aikaa 10 minuuttia.

Varsinaisissa poin pyörittämisen harjoituksissa opetan poin pyöryksen perusliikkeet: pyörytysuunnat, poiden pyörytys vastakkaisiin suuntiin, tuulimylly ja perhonen. Harjoituksiin varaan aikaa 30 minuuttia.

Loppuvenyttelyt jätän pois välistä ja ohjaan ryhmäläiset suoraan loppurinkiin. Loppuringissä pyydän palautetta ja kerron suunnitelmistani tulaide-ryhmän toiminnasta jatkossa. Kerron, että meidän olisi mahdollista saada ammattilainen ohjaamaan tulitaidetta tulien kanssa, ryhmälle kohtuullista korvausta vastaan. Kyselen ryhmän mielipiteitä ulkopuolisen ohjauksen tarpeelle. Kyselen, onko erityisiä toiveita jonkin tietyn välineen käytöstä. Kerron, että meidän olisi mahdollista käydä retkellä Helsingissä vastaavan jo toiminnassa olevan ryhmän tunnilla, osallistua tulaidejameihin, sekä voisin järjestää välineiden rakentelupajaa, mikäli sellaiseen toimintaan ryhmäläiset olisivat halukkaita. Loppurinkiin varaan aikaa 15 minuuttia.

Ensimmäinen ohjaamani tulitaidetyöpaja sujui suunnilleen etukäteen tekemäni suunnitelman mukaan. Suunnitelmiini tuli muutoksia siltä osin, että yksi työpajaan osallistuva tuli paikalle puoli tuntia myöhässä, hän kulki pyörätuolilla ja tarvitsi apuani päästäkseen tunnille. Jätin hetkeksi muut harjoittelemaan poin pyörytystä keskenään, mikä sujui hyvin, sillä yhdellä ryhmäläisellä oli aikaisempaa kokemusta poiden pyörittelystä, sekä taitoa ohjata myös muita. Päästyämme myöhässä olevan osallistujan kanssa tun-

nille, aloitin ohjauksen alusta, jotta hänkin pääsi toimintaan mukaan. Pyörätuoli toimi hieman toimintaa rajoittavana tekijänä, mikä toi omat haasteensa opettamiseen.

Kun ryhmäläiset alkoivat pitkästyä pois pyörittelyyn, kävin hakemassa liikuntasalin varastosta keppejä, mikä mahdollisti kontaktikeppiharjoittelun. Samalla huomasin varastossa myös puisia rinkuloita, joiden avulla pystyimme harjoittelemaan joitain vanneliikkeitä. Ryhmäläiset osallistuivat mielenkiinnolla harjoitteisiin ja antoivat positiivista palautetta kuluneesta tunnista, tosin vain yksi tunnille osallistunut oli halukas osallistumaan toimintaan myös jatkossa. Muut ryhmäläiset eivät halunneet jatkaa liian pitkän asuinpaikkakunnan ja harjoittelupaikan välisen välimatkan, rajoitteellisen toimintakyvyn tai sairauden vuoksi.

4.2 Toinen työpaja: Lyhyen tulitaideperformanssin harjoittelua

Päätin jatkuvan harrastetoiminnan sijaan järjestää yksittäisen tulitaidetyöpajan, johon pyysin ohjaajaksi useamman vuoden kokemuksella toimineen tulitaiteilijan Jonsu ”Jozen” Aaltoilan. Ohjaajaksi valitun tulitaiteilijan löysin Tulitaide Suomessa -Facebook-ryhmän kautta. Tulitaiteilijalla oli kokemusta sekä tulitaide-esiintymisestä -että tulitaiteen ohjaamisesta ryhmille. Hän teki työtä tulitaideyhdistyksensä Free Fenix ry:n nimissä.

En saanut tilaamaani tulitaiteilijaan yhteyttä moneen päivään ennen tapahtumaa. Tilasin tapahtumapäivänä paikalle toisen tulitaiteilijan paikkaamaan tilannetta. Nopealla varoitussajalla paikalle tullut tulitaiteilija ehti kertoamaan tunnin ajan tuliturvallisuudesta, jonka jälkeen alun perin tilaamani tulitaiteilija saapui ja otti ohjat käsiinsä.

Toiminnan alussa opeteltiin tulikepin ja pois perusliikkeitä ja liikkeiden variaatioita. Harjoitteluosuus eteni nopeaan tahtiin, sillä kolmen tunnin työpajasta ensimmäinen tunti kului odotellessa ohjaajaa paikalle. Työpajan hämmäntävästä alusta huolimatta tulityöpaja sai osallistujat innostumaan toiminnasta (Kuva 8).

Kuva 8. Aluksi harjoiteltiin pain pyöritysliikkeitä ilman tulta. Kuva: Joni Storhammar.

Työpajan ohjaaja sytytti tulitaidvälineet tuleen ja jakoi välineet osallistujien käsiin. Taustalle laitettiin soimaan musiikkia ja ideana oli nopeasti koota videolle kuvattava performanssiesitys taustalla soivaa musiikkia mukaillen. Työpajan ohjaaja suunnitteli yksinkertaisen tuliviuhkojen käyttöön soveltuvan performanssin, jota toistettiin ja harjoiteltiin muutaman kerran illan aikana (Kuva 9). Performanssiesitys harjoitteluineen tallennettiin videolle.

Kuva 9. Performanssiesityksen harjoittelua tulen kanssa. Kuva: Joni Storhammar

Alkua paikkaamaan tulleen tulitaiteilijan kanssa sovimme yhteistyöstä jatkossa. Yhteistyö hänen kanssaan tuntui luontevalta, sillä hän on paikallinen toimija. Aloimme suunnitella jo uutta työpajaa heti ensimmäisen työpajan päätyttyä. Suunnittelimme uuden työpajan ajankohdan heti kahden viikon päähän edellisestä tapahtumasta. Päätimme, ettei osallistuminen vaatisi aikaisempaa kokemusta tulitaiteesta, sillä opetus lähtisi tulitaiteen alkeista. Työpajan ohjaaja vaati kirjallisen osallistumiskaavakkeen (Liite 3), jossa ilmoitettiin toimintaan osallistumisen ehdoiksi täysi-ikäisyyden, osallistumisen omalla vastuulla ja -vakuutuksellaan sekä osallistumisen päiheteettömästi. Osallistumiskaavakkeissa oli kohta allekirjoitukselle, jolla osallistuja vahvisti ehtojen täyttymisen omalla kohdallaan.

4.3 Kolmas työpaja: Perusopetusta tulitaiteesta ja tuliturvallisuudesta

Järjestin tulitaidetyöpajan yhdessä TulenTaittajat -tulitaideryhmän perustajajäsenen Tanja Järvisen kanssa. Työpajan ohjaajina Tanjan lisäksi kaksi muuta TulenTaittajat -ryhmän jäsentä. Tapahtuma järjestettiin Janakkalan Pauninmaalla maanomistajan luvalla. Tapahtumaan oltiin pyydetty etukäteen toimittajat Aamupostista ja Janakkalan Sanomista (Liite 1 ja 2).

Tulimme paikanpäälle työpajan ohjaajien kanssa kaksi tuntia ennen työpajan alkua. Pauninmaan omistaja osoitti paikan, missä voimme järjestää tulitaidetyöpajan ja valmistauduimme työpajaan kuljettamalla tulitaidevaliheet sekä sammutuskaluston niille sopiville paikoille harjoittelun alueen läheisyyteen. Paikalle pyytämämme toimittajat tulivat hyvissä ajoin tekemään haastattelua.

Työpajan aloitusajankohdan lähestyessä alkoi tulla puhelinsoittoja. Työpajaan osallistuneet ihmiset eivät löytäneet paikalle, sillä navigaattorin kartta osoitti paikan väärin. Annoin puhelimen Pauninmaan omistajalle, joka neuvoi tulijat perille. Työpajan aloitusta viivästytti myös toimittajan haastattelu, joka venyi yli sovitun.

Työpaja alkoi osallistumislomakkeiden täytöllä ja allekirjoituksella. (Liite 3). Osallistumislomakkeissa kukin vakuutti osallistuvansa työpajaan omalla vastuullaan ja vakuutuksellaan. Lomakkeessa kysyttiin osallistujien syntymäaikaa, sillä työpaja oli suunnattu vain täysi-ikäisille toimijoille. Lomakkeessa oli lisäksi kohta, missä osallistuja ilmoittaa osallistuvansa työpajaan selvin päin.

Työpajan alkupuolella pidettiin tuliturvallisuusluento, jossa annettiin tilaa keskustelulle ja osallistujien kysymyksille. Tuliturvallisuusluento pohjautui Poltshopin tuliturvallisuusohjetta, joka löytyy kokonaisuudessaan Pol-

teshopin nettisivuilta osoitteesta <http://www.polteshop.fi/page/4/tuliturvallisuusohje>. Polteshopin tuliturvallisuusohje jaettiin tulosteena työpajaan osallistuneille kotiin vietäväksi.

Työpajan toiminnallinen osuus alkoi tulitaiteessa käytettävän kontaktikepin pyörysharjoituksilla ilman tulta (Kuva 10). Kontaktikepin pyöryksestä opetettiin kokonaisuudessaan vain yksi liike neljään osaan jaettuna. Liike oli haastava, joten sen oppiminen vei aikaa ja oli aivan riittävä harjoite työpajaan, jossa oli mukana tulitaidetta ensikertaa harjoittelevia osallistujia.

Kuva 10. Kontaktikepin harjoittelua ilman tulta. Kuva: Nyman Arto, Janakkalan Sanomat

Ennen tulitaidevälineiden sytyttämistä tuleen, työpajassa harjoiteltiin tullen sammuttamista sammutuspeittein ja jauhesammuttimin. Työpajan ohjaaja oli saanut palokunnalta lainaksi kaksi vedellä täytettyä nestesammutinta, joiden käytön harjoitteluun jokainen sai työpajassa tilaisuuden. Sammuttimien käytön harjoittelu perusteltiin työpajassa siten, että sammuttimien käytön harjoittelun myötä kynnyksensä sammuttamiseen madaltuu tositilanteen sattuessa. Jokaisen olisi hyvä tietää, miten nestesammuttimien käyttö tositilanteessa tapahtuu.

Sammutusharjoitusten päätyttyä tulitaidevälineitä saatiin kokeilla tulen kanssa. Jokainen sai kokeilla tulitaidevälineitä omaan tahtiinsa, joko jatkuen aikaisemmin opetettua kontaktikepin pyörysharjoitusta tai käyttäen muita tulitaidevälineitä oman mielensä ja uskalluksensa mukaan (Kuva 11.) Ohjaajat valvoivat tulenpyörittämistä, mutta uusia liikesarjoja ei enää opetettu. Työpajan lopuksi ohjaaja tarjosi yllätyksen ja esiintyi ryhmälle tuli-hyppynarun kanssa (Kuva 12.)

Kuva 11. Tulitaidevälineiden harjoittelua omaan tahtiin. Kuva: Nyman Arto, Janakkalan Sanomat

Kuva 12. Työpajanohjaaja tarjosi tapahtuman loppuhuipennuksena esi-tyksen tulihiippynarun kanssa. Kuva: Nyman Arto, Janakkalan Sa-
nomat

Tapahtuma sujui kaiken kaikkiaan hyvin alun viivästyistä ja erästä pientä työpajassa syntynyttä palovammaa lukuun ottamatta.

5 TULITAITEEN HYÖDYNTÄMINEN JATKOSSA

Järjestämieni tulitaidetyöpajojen päätteeksi kysyin osallistujilta toiveita ja ideoita jatkoa ajatellen. Pajoihin osallistuneet olivat kiinnostuneita tulitaidedarjoituksista, välineiden rakentamispajoista sekä tulityökortin suorittamisesta ryhmälennukset hyödyntäen. Molemmat työpajassa ohjanneet tulitaiteilijat toivottivat työpajoihin osallistuneet tervetulleiksi omien tulitaideryhmiensä harjoituksiin. Ajatuksena on myös koota ryhmä tulityökorttikoulutukseen.

Opinnäytetyön tekemisen aikoihin aloitin työt Hämeen alueella sijaitsevan kaupungin nuorisotoimella. Työpaikalla kiinnostuttiin tulitaidesaamisesta siinä määrin, että minua pyydettiin järjestämään nuorille tulitaidetyöpaja yhdessä TulenTaittajien Tanja Järvisen kanssa.

Tulitaidetyöpaja järjestettiin osana nuorten syyslomatoimintaa. Tapahtuman kesto oli kolme tuntia ja tapahtumaan saivat osallistua viisitoista vuotiaa ja sitä vanhemmat nuoret. Alaikäisiltä vaadimme huoltajan suostumuksen osallistumisesta tulitaidetyöpajaan. Tapahtumaan ilmoittautui etukäteen vain yksi nuori, mutta tapahtumaan osallistui kuusi nuorta ilman etukäteisilmoittautumista. Ala-ikäisten luvat hoidettiin nuorisotoimen puolesta soittamalla nuorten huoltajille.

Tapahtuma koostui lyhyestä tuliturvallisuusluennosta, sammutusharjoituksista sekä tulitaidevälineiden käytön harjoittelusta ilman tulta ja tulen kanssa. Tapahtuman kanssa samoihin aikoihin oli läheisellä nuorisotilalla meneillään nuorille avoin ilta, josta nuoret tulivat pitkän iltaa kokeilemaan tulenpyöritystä. Suurin osa katsomaan tulleista nuorista halusi kokeilla tulenpyöritystä, mutta osa tyytyi vain yleisön rooliin.

Tulitaidetyöpajaan osallistuneiden nuorten palaute työpajasta oli positiivista. Tulitaiteen harjoittaminen oli heille täysin uusi ja jännittävä kokemus. Nuoret vertailivat tulitaidetta aikaisempiin kokemuksiinsa uudenvuoden ilotulitteiden ampumisesta partion lyhtykulkueisiin. Tulitaidetekoelujensa jälkeen osa nuorista mainitsi olevansa halukas harjoittelemaan tulitaidetta myös jatkossa.

Tulitaidetyöpajan toisena ohjaajana havaitsin tulitaiteen toimintamuotona soveltuvan erittäin hyvin nuorisoryhmille. Nuoret näyttivät kunnioittavan tulta ja toimivan tulen kanssa järkevästi ja rauhallisesti. Pientä nuorisoryhmää oli helppo hallita, sillä ohjaajia oli kaksi. Ohjaustilanteessa kaikkiin ohjattaviin oli suora kontakti ja ohjaajana oli helppo seurata ja ohjata nuoria

toimimaan tulen kanssa turvallisesti. Nuorille järjestettävää työpajatoimintaa olemme suunnitelleet vievämme eteenpäin myös muiden kaupunkien nuorisotoimintaan.

Tulitaiteen harrastajaryhmän perustamisen sijaan jatkan tulitaiteen harjoittelua TulenTaittajien kanssa. Tarkoituksena on taitojen karttuessa myös tarjota tulitaide-esiintymisiä erilaisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Ensimmäinen tulitaide esiintymiseni tapahtui lokakuussa 2016 järjestetyssä Pauninmaan pimeätapahtumassa. (Kuva 10.) Esiinnyimme siellä TulenTaittajien ja muiden tulitaiteilijoiden kanssa vuorotellen. (kuva 11.)

Kuva 13. Pauninmaan pimeätapahtuma. Kuva: Mari Hiisijärvi

Kuva 14. Pimeätapahtuma Pauninmaalla. Kuva: Joni Storhammar

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni aihe lähti omasta kiinnostuksestani tulitaiteen harrastamiseen. Halusin oppia uusia tekniikoita ja kehittää taitojani tulitaiteilijana, mutta halusin myös koota ryhmän, jonka kanssa tulitaidetta voisi harrastaa yhdessä.

Tavoittamani tulitaiteesta kiinnostuneet ihmiset toivoivat yksittäisiä työpajoja säännöllisen sitoutumista vaativan toiminnan sijaan. Yksittäiset työpajat, sekä työpajoihin pyydetty ulkopuoliset ohjaajat osoittautuivat hyväksi ratkaisuksi myös omalta kannaltani. Järjestetyissä työpajoissa toimivat eri ohjaajat ja työpajojen järjestämisaikakuntienkin välillä tapahtui vaihtelua, mikä rikasti tapahtumien kokonaisuutta. Työpajojen ohjaajat opettivat kukin omalla tyylillään, mikä teki jokaisesta kerrastaan omanlaisensa. Jokaisella työpajalla oli uutta annettavaa niin ensikertalaisille, kuin tulitaidetta harjoittaneillekin henkilöille.

Opinnäytetyöprosessin aikana tutustuin useaan eri näkökulmaan, miten viranomaistahojen kanssa toimitaan toimintalupia anoessa ja tulitaidetapahtumista ilmoittaessa. On totta, että erilaisia käytäntöjä Suomessa on useita, mutta luvat on hyvä silti kysyä ja varmistaa palolaitokselta sekä maanomistajalta. Opinnäytetyötä varten halusin tutustua myös aiheeseen liittyviin lakeihin, asetuksiin ja turvallisuusohjeisiin, mitkä auttavat minua -

ja toivottavasti myös opinnäytetyön lukijoita - toimimaan tulen kanssa turvallisesti ja lakien mukaan.

Opinnäytetyön käytännön osuus antoi minulle kokemusta tulitaidetyöpa-
jan ohjaajana, tapahtumien järjestäjänä sekä työpajoihin osallistujana.
Opinnäytetyön tekijänä opin uutta tietoa tulitaiteesta, tulitaiteen histori-
allisista lähtökohdista sekä tulitaiteen soveltamismahdollisuuksista ryh-
mille ohjattavana toimintamuotona. Opinnäytetyöni kautta tutustuin tuli-
taidealan toimijoihin ja sain mahdollisuuden ylläpitää tulitaideharrastusta
myös jatkossa. Tässä vaiheessa tiedän hyödyntäväni tulitaidetta myös oh-
jattavana toimintamuotona työelämässä.

LÄHTEET

- Hemana, D. 2003. Poi History, History of Maori POI in New Zealand. Home of Poi. Viitattu 12.05.2016. Saatavissa <https://www.homeofpoi.com/lessons/teach/History-Culture/Poi-History/History-Maori-POI-in-New-Zealand>
- Hietaniemi, K. n.d. Ikäsirkus!, Kulttuurikeskus Pii Poo. Viitattu 12.11.2016. Saatavissa http://www.osallistumisenhurmaa.fi/materiaalipankki/sirkus_kotka.pdf
- Home of Poi. n.d. Poi History, Is our modern use of “Poi” offensive to the Maori people of New Zealand? Viitattu 12.05.2016. Saatavissa <https://www.homeofpoi.com/us/lessons/teach/History-Culture/Poi-History/Is-our-modern-use-Poi-offensive-Maori-people-New-Zealand>
- Huhmarniemi, Maria 2005. Jokivalkeat. Tulitaide. Viitattu 4.10.2016. Saatavissa http://ace.ulapland.fi/jokivalkeat/Site_files/tulitaide.htm
- Jokamiehen oikeudet 2016. Tulenteko. Viitattu 11.07.2016. Saatavissa <http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Jokamiehenoikeudet%2816989%29>
- Järvinen, T. 2016. Tulitaiteilija, Tulen taittajat. Tervakoski. Luento tapahtumassa Tulitaidetyöpaja Janakkalan Pauninmaalla 18.06.2016.
- Kanta Hämeen pelastuslaitos 2015. Pyrotekniset tehosteet sekä tehosteena käytettävät vaaralliset kemikaalit yleisötapahtumassa ja kokoontumistilassa. Viitattu 11.07.2016. Saatavissa http://www.hameenlinna.fi/pages/408180/pyro_yleisotapahtuma.pdf
- Kokoontumislaki 530/22.04.1990. Finlex – Valtion säädöstötietopankki. Ajantasainen lainsäädäntö. Viitattu 11.07.2016. Saatavissa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kokoontumislaki#L3P12>
- Kärkkäinen, H. 2015. Digitoday. Luvut julki näin moni suomalainen käyttää Facebookia päivittäin. Viitattu 27.09.2016. Saatavissa <http://www.digitoday.fi/viihde/2015/04/15/luvut-julki-nain-moni-suomalainen-kayttaa-facebookia-paivittain/20154696/66>
- Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2005. Ilmoitus tuliesityksestä. Viitattu 11.07.2016. http://www.hameenlinna.fi/pages/408180/ilmoitus_tuliesityksesta.pdf

Pelastuslaki 379/29.04.2011. Finlex – Valtion säädöstietopankki. Ajan-
tasainen lainsäädäntö. Viitattu 11.07.2016. Saatavissa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=pelastuslaki>

PK 2005. Home of Poi. Poi History, History of MAORI and POI. Viitattu
26.09.2016. Saatavissa <https://www.homeofpoi.com/us/lessons/teach/History-Culture/Poi-History/History-MAORI-POI-by-PK>

Polteshop n.d. Tuliturvallisuusohje. Viitattu 08.07.2016. <http://www.polteshop.fi/page/4/tuliturvallisuusohje>

Pyrotekniset tehosteet sekä tehosteena käytettävät vaaralliset kemikaalit
yleisötapahtumassa ja kokoontumistilassa 2015. Pelastuslaitoksen kump-
panuusverkosto. Viitattu 11.07.2016. Saatavissa http://www.hameenlinna.fi/pages/408180/pyro_yleisotapahtuma.pdf

Saarelainen, A 2012. Sirkustaidot syrjäytymisen estämisen välineenä -So-
siaalisena sarkun äärellä. Viitattu 9.11.2016. Saatavissa
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/58669/Saarelainen_Anna.pdf?sequence=2

Sisäministeriö, pelastustoimi 2016. Avotulen teon rajoitukset. Viitattu
08.07.2016. <http://www.pelastustoimi.fi/turvatieo/ehkaise-palon-syntyminen/noudata-saannoksia/avotulen-teon-rajoitukset>

Sometoimisto Kuulu Oy 2013. Mainonta Facebookissa. Viitattu
27.09.2016. Saatavissa <http://www.kuulu.fi/blogi/mainonta-facebookissa/>

Sometoimisto Kuulu Oy 2013. Miten tapahtumamarkkinoija hyötyy Face-
book mainonnasta. Viitattu 27.09.2016. Saatavissa
<http://www.kuulu.fi/blogi/miten-tapahtumamarkkinoija-hyotyy-facebook-mainonnasta/>

Sorin sirkus. n.d. Sosiaalinen sirkus. Viitattu 27.09.2016. Saatavissa
<http://www.sorinsirkus.fi/sosiaalinen-sirkus/>

Suomen digimarkkinointi Oy n.d. Tapahtuman markkinointi Facebookissa.
Viitattu 27.09.2016. Saatavissa <http://www.digimarkkinointi.fi/blogi/tapahtuman-markkinointi-facebookissa>

Suomen riskienhallintayhdistys Ry. n.d. Nelikenttäanalyysi -SWOT. Vii-
tattu 27.09.2016. Saatavissa <http://www.pk-rh.fi/index.php?page=swot>

Suomen ympäristö 2012. Jokamiehen oikeudet ja toimiminen toisen alueella. Järjestetty toiminta. Viitattu 27.09.2016. Saatavissa <http://docplayer.fi/87112-Jokamiehen-oikeudet-ja-toimiminen-toisen-alueella.html>

Thaimaa matkaopas 2004. Koh Phangan – Bileitä paratiisissa. Viitattu 20.10.2016. Saatavissa <http://www.thaimaaopas.fi/koh-phangan-bileita-paratiisissa/>

Tutkivan teatterityön keskus 2011. Sosiaalinen Sirkus -hanke 2009-2011. Viitattu 26.09.2016. Saatavissa <http://vaikuttavasirkus.fi/sosiaalinsirkus/>

Janakkalan Sanomat

TORSTAI 30. KESÄKUUTA 2016 - NRO 26

WWW.JANAKKALANSANOMAT.FI • IRTONUMERO 2 e

Jari Kanki kuubaa tulikaideryhmä TulenTaitajien. Tulenpyörityksen perheidytyöpäivä oli osa optikalle Ida Mäntyselän oppimäyttyä.

Tulikuumaa kamaa

Ilmiliekeissä: Taitajat opastivat tulenpyörityksen saloihin Pauninmaalla. Ensi alkuun liikkeitä hiotaan keppi kylmänä. >> 20

Woiman kioski on jälleen auki

Leppäkosken kylää elävöittää tänä kesänä uusi yritys ja uudet kasvot. Ikoninen keltainen koppi avasi luukkunsa ensimmäistä kertaa tasan 60 vuotta sitten. >> 6

Palkitseva elämäntyö

Tervakosken maaperälä toimiva Urkurakentamo Martti Porthan on toiminut 30 vuotta. Yrittäjän intohimo alaan ei ole hetkeen sammumassa. >> 8

Pääkirjoitus: Yritysten määrän kasvu kertoo luottamuksesta kunnan tulevaisuuteen. >> 2

AAMUPOSTI 2.7.2016

Tulenpyörityksen perusoppeja työpajassa – Herkästi syttyviä vaatteita ei pidä käyttää.

Elokuussa Riihimäen kaupungin nuorisotoimeen tuleva ohjaustoiminnan artonomiopiskelija Iida Mäntysaari (vas.) järjesti oppimätötyönään Janakkalan luontokohde Paurinmaalla tulityöpajan yhdessä alan erikoistuneiden Tulentaiteiden Jani Kasken, Tanja ja Aliisa Järvisen kanssa.

KUVA
Kari-Väli Lehtonen

RIIHIMÄKI | Luotiliivien lujaa materiaalia kevlaria käytetään lukemattomiin tarkoituksiin lentokoneista extremevälineisiin, mailanvarsista kypäriin. Tervakosken Rehakassa tiistaina olivat ilmitulussa terästankojen päätyjen kevlartupot, mutta eivät palaneet poroksi. Opiskelija Iida Mäntysaaren järjestämässä tulenpyörityksen tulityöpajassa perehdyttiin erikoiseen harrastukseen.

HAMKIN neljävuotisen ohjaustoiminnan artonomiopiskelija oli lopputyönä aihetta miettiessään päätenyt itseään kiinnostavan tulenpyörityksen työpajan järjestämiseen. Avara tila löytyi Veikko Liimataisen perustamalta luontokohde Paurinmaalta. Työpajaan tarvittavat alan ekspertit hän sai myös Janakkalasta Tulentaiteista. Tanja ja Aliisa Järvisen sekä Jani Kasin tulivat kouluttajiksi.

Tulityöpajassa avaralla pihalla pajalaisilla oli mahdollisuus nähdä päivänvalossa ryhmän palavien sauvojen liikenäytös ja Tanja Järvisen näyttävä tulihyppynäytös. Pimeässä näytöksen teho olisi moninkertaistunut. Pääpaino oli osallistujien työllä ja teorialla turvallisuusasioineen. Järvisen laatimat tulenpyörityksen kirjalliset ohjeet jäivät tukemaan myöhempiä harrastamista.

Turvallisuusasioissa perehdyttiin sammuttimien käyttöön ja pyörittäjän turvallisuuden varmistamiseen. Laitteiden hallitseminen madaltaa kynnystä sammuttamiseen ja tulenpyörittäjän vaatekuset varsinkin harrastuksen alussa vaativat huomiota.

Herkästi syttyviä vaatteita ei pidä käyttää. Pyörityslaitteiden hankintapaikoista ja rakentelusta jaettiin myös ohjeita.

Iida Mäntysaari on tulossa elokuussa työhön Riihimäen kaupungin nuorisotoimeen. Ensimmäisenä ei tulevan ohjaajan mielessä ole "tulipuikkojen" jako nuorille tehtävissään, mutta harrastuksen esittelyt onnistuvat ja laji voi saada uusia harrastajia.

TarinaTaitan ja Tulentaiteiden toiminnan käynnistäjä Tanja Järvisen itse innostui tulen maailmasta Hämeenlinnan keskiaikamarkkinoilla. Tytär Aliisa jatkaa perinnettä.

Työpaja sopi mainiosti Paurinmaalle, sillä täällä pidetyssä "Pimeässä tapahtumassa" valoa toivat kantojen tulivalkeat. Itseäni kiinnostivat erityisesti turvallisuusasiat, sillä alueella on iso sekä myös viime vuonna valmistunut pieni kota, periskooppitorni ja riippusilta, joten huolta on kannettava vierailtamme, alueen toiminnan 1987 aloittanut isäntä Veikko Liimatainen kertoi.

Tulenpyöritysesitys

- Tulitanko terästä, polttopää 500 astetta kestävä kevlaria.
- Polttoaine lampuöljyä tai valopetrolia, ei bensiniä.
- Suositeltava polttoainesäiliö matalalla lämmöllä, leimahduspiete yli 50 astetta.
- Vaatekussessa parhaita huonosti syttyviä, kuten pellava, puuvilla tai nahka, myös alusvaatteissa.
- Tuli on vaarallista, niittävät varoitimet tarpeen esintyessä ja harjoittelussa.
- Kulohälytysaika on huomiotilava, julkisille esityksille pelastuslaitoksen luvat ja tulityökortti.
- Esityksissä tulee olla sammutusvälineitä kuten vaahdot- tai jauhesammutin ja sammutuspeitto.
- Palovamman sattuessa jäähdytys juoksevalla vedellä tai jäätupilla 20-30 min.
- Tapahtumia järjestää Tanja Järvisen Tulentaiteijat.
- Lisätietoja info@tulentaiteita.fi, 044 3238828.
- Nojasta peruselementistä tuli on aina vangittu yleisinsä.

Ilmottautumiskaavake Tulitaidetyöpajaan

TULITAIIDETYÖPAJA 28.6.2016

EHDOT :

OSALLISTUN TULITAIIDETYÖPAJAAN 28.6.2016 PAUNINMAALLA OMALLA VASTUULLANI SEKÄ OMALLA VAKUUTUKSELLANI.

TULITAIIDETYÖPAJA EI VASTAA HENKILÖILLE TAPAHTUVISTA VAHINGOISTA TAI ITSE AIHEUTTAMIANI VAHINKOJA TOISELLE TAI YMPÄRISTÖLLE.

EN OLE ALKOHOLIN TAI HUUMAUSAINIEN VAIKUTUKSEN ALAINEN.

NIMI :

SYNTYMÄVUOSI :

OSOITE :

PUHELIN NUMERO :

SÄHKÖPOSTIOSOITE: * ei pakollinen*

Tanja Järvinen
TarinaTeltta / TulenTaittajat
p. 044 323 86 28

www.tultajatarinaa.fi

Y-TUNNUS: 2690050 – 9

